

تهران - ایرنا - رئیس شبکه بیماری های ویروسی ایران بر لزوم استفاده از ماسک تاکید کرد و گفت: در حال حاضر استفاده از ماسک ساده ترین راهکار برای کنترل انتقال عفونت برخی ویروس ها از جمله کرونا است.

دکتر سید محمد جزایری، ویروس شناس روز ... در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: استفاده از ماسک صرف نظر از نوع ویروس، سبب محافظت افراد حتی در مجاورت فرد بیمار می شود حتی اگر این مجاورت و نزدیکی نسبتاً طولانی باشد. البته این به شرطی است که ماسک به خوبی روی دهان و بینی و اطراف آنها را پوشیده باشد.

وی تاکید کرد: ذرات حاوی ویروس اگر بزرگتر از 5 میکرومتر (هر یک میکرومتر، یک میلیونیم متر است) باشند، چون نسبتاً بزرگ هستند، لذا برابر قانون جاذبه زمین، خیلی معلق نمانده و سریعاً تمایل به نشست داشته و بعد از مدت زمانی از بین می روند. به گفته این ویروس شناس، ولی در اینگونه موارد اگر فرد بیمار ذرات آلوده را به صورت سرفه یا عطسه به سوی افراد عادی پرتاب کند، بلافاصله وارد دستگاه تنفسی افراد شده و احیاناً او را مبتلا می سازد. ولی ذراتی که کوچکتر از 5 میکرومتر یا 5 میلیونیم متر باشند، در هوا بدلیل سبکی معلق می مانند و بعد از زمان طولانی تری بر روی سطوح نشسته و آنها را آلوده می کنند.

وی ادامه داد: آنچه تاکنون در مقالات علمی در مورد طول عمر یک ذره تنفسی حامل ویروس در محیط خارج از بدن انتشار یافته بسیار متغیر و بین 5 دقیقه تا 16 ساعت گزارش شده است.

جزایری افزود: هنوز دلایل قطعی و شواهد متقنی برای آلودگی این ذرات سبک معلق در هوا برای کووید- 19 ثابت نشده ولی آنچه مسلم است سطوح فلزی، پلاستیکی، کاغذی و غیره هر کدام با زمان های متفاوتی می توانند آلوده به این ذرات بوده و فرد را آلوده به ویروس نمایند.

وی تاکید کرد: باید توجه داشت علاوه بر اینکه چه عاملی سبب ایجاد ذرات آلوده می گردند (مانند سرفه، عطسه و غیره) میزان نزدیکی و فاصله و مدت تماس با بیمار آلوده به کووید - 19 نیز مهم می باشند.

انواع ماسک کدامند؟

وی به انواع ماسک مورد استفاده اشاره کرد و گفت: ماسک ها به سه دسته: N95 ، جراحی یکبار مصرف و پارچه ای تقسیم می شوند. البته انواع دیگری از ماسک وجود دارد که هر کدام به نوعی از فیلتر مجهز هستند که برای مصرف عمومی توصیه نمی شوند چون هم نسبتاً گران قیمت هستند و هم به راحتی در بازار یافت نمی شوند.

جزایری گفت: ماسک های N95 بالاترین کیفیت را دارند و حداقل 95 درصد ذرات کوچک معلق در هوا و از جمله ذرات ویروسی را جذب می کنند. این ماسک ها مجهز به فیلتری هستند که وظیفه به دام انداختن ذرات معلق و نیز بزرگتر را دارد.

وی ادامه داد: این نوع ماسک برای برای کادر پزشکی که با بیماران در ارتباط هستند و دیگر مشاغل پر خطر مانند افرادی که در حمل و نقل اجساد فوت شده گان ناشی از کرونا یا افرادی که اجساد این بیماران را شستشو می دهند، بهترین انتخاب است و مصرف آنها برای جمعیت عمومی توصیه نمی شود.

رئیس شبکه بیماری های ویروسی ایران گفت: نوع دیگری از ماسک که پر مصرف هم هستند، انواع ماسک جراحی است. اگر چه این نام برای آنها اطلاق شده، ولی این نوع ماسک هم بعد از استفاده به دور انداخته می شود.

وی بیان داشت: این ماسک ها در شرایط معمولی قادر به ایجاد سد در برابر ویروس ها و باکتری های شایع می باشد، لیکن بدلیل عدم پوشانده شدن کامل نواحی دهان، در مواقعی که فرد مقابل عطسه یا سرفه نماید، فاقد قدرت بازدارندگی ایده آل است.

جزایری افزود: ماسک های جراحی به 2 لایه و 3 لایه تقسیم می شود و ماسک های 3 لایه بهترین مانع در برابر ذرات هستند. آنچه در بازار به عنوان "ماسک یکبار مصرف" اطلاق می گردد، از نظر ساختمان و شکل مشابه ماسک جراحی است.

وی ادامه داد: انتخاب سوم، ماسک های پارچه ای است. این نوع ماسک می تواند از انواع پارچه انتخاب شود ولی نوع کتان آن مناسب تر است. این همان ماسکی است که مجامع بین المللی استفاده از آن را برای عموم جامعه توصیه نموده است. اگر چه اگر خواسته باشیم وارد جزییات شده باشیم ماسک از نوع جراحی و یا بکیار مصرف هم در این دسته از توصیه ها قرار دارند. استفاده از ماسک پارچه ای برای کارکنان سیستم بهداشتی- درمانی و مشاغل پرخطر از این حیث اصلا توصیه نمی شود.

جزایری افزود: هرچند قدرت ممانعت از سرایت ذرات در نوع پارچه ای از ۲ ماسک قبلی پایین تر است ولی می توانند ذرات ویروسی از جمله ذراتی که از طریق بزاق پخش می شوند را جذب کرده تا از انتشار ویروس جلوگیری کنند.

وی گفت: این نوع ماسک بیشتر سبب محافظت از انتشار ذرات به بیرون از فردی که آن را استفاده می کند، می شود و قدرت بازدارندگی آن در برابر ورود ذرات تنفسی و غیره از محیط خارج به دهان و بینی فرد قدری ضعیف است.

جزایری افزود: باید توجه داشت تمام ماسک های اشاره شده در بالا فقط چند ساعت امکان محافظت را داشته و حداکثر باید برای همانروز استفاده شوند. اگر چه برخی از افراد ماسک های مختلف و خصوصا پارچه ای (نوع سوم) را اتو، میکروویو، شستشو و یا غیره می نمایند لیکن استفاده مجدد از این روش ها چندان علمی نمی باشد.

جزایری بیان داشت: تا قبل از انتشار کرونا عده بسیار قلیلی از جمله کادر درمانی از ماسک استفاده می کردند اما دلایلی مانند شیوع بیماری کووید- ۱۹ و بالا رفتن سطح آگاهی مردم سبب شد تا استفاده آن به شدت افزایش پیدا کند، به عبارتی کووید - ۱۹ برای اولین بار سبب استفاده همگانی از ماسک در دنیا از جمله ایران شده است.